



అధ్యాయం 7 సంగీత వాయిద్యాలు

లక్ష్యం: సంగీత విద్వాంసునిలో వాయిద్యాల ఔచిత్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడం, వాయిద్య కుటుంబాలను అన్వేషించడం..

గమనికలు మరియు లయ యొక్క లేయర్డ్ మరియు గొప్ప ధ్వనిని సృష్టించడానికి వాయిద్యాలను ఉపయోగిస్తారు.

యాక్టివిటీ 1: సంగీత భాగంలో వాయిద్యాల పాత్ర

'శ్యామలే మీనాక్షి' పాట వినండి. ఇప్పుడు, దానిని మీరే పాడటానికి ప్రయత్నించండి..

లిరిక్స్: శ్యామలే మీనాక్షి.

స్వరకర్త: ముత్తసామి దీక్షిత్

సుందరేశ్వర సాక్షి
శంకరి గురుగుహ
సముద్భవే శివేవ
పామర మోచని
పంకజ లోచని
పద్మాసన వాణి హరి
లక్ష్మీ వినుటే శాంభవి
శ్యామల మీనాక్షి



0680CH07

క్రీయ

క్లాసుతో చర్చించండి.

మీ తరగతి గదిలో లభించే ఏదైనా సంగీత వాయిద్యంతో ఈ పాటను పాడండి. లేదా, చప్పట్లు కొట్టడం, స్టాంప్ చేయడం మొదలైన శరీర భాగాలను ఉపయోగించి, పాటను లయతో పాడండి.

శరీర భాగాలను ఉపయోగించడం పాట పాడటానికి మీకు ఎలా సహాయపడింది? మీరు ఎంజాయ్ చేశారా?

ఇప్పుడు ఆడియో ట్రాక్ తో పాడండి. వీటితో పాటు వయొలిన్, మృదంగం ఉంటాయి..

ఒక వాయిద్యం ఒక సంగీత భాగం యొక్క అనుభవాన్ని ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది?

ఇప్పుడు, పియానో మరియు డ్రమ్స్ అనే కొత్త వాయిద్యాల సెట్ పై ఆడియో ట్రాక్ తో పాడండి

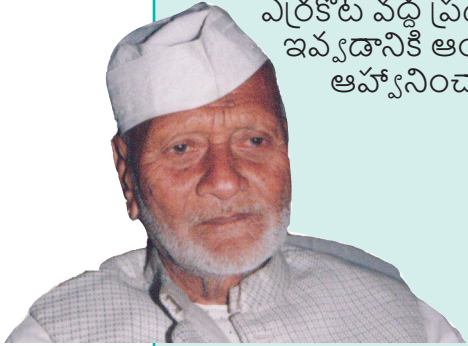
విభిన్న వాయిద్యాలతో పాడిన మీ అనుభవం ఏమిటి? మీకు ప్రాధాన్యత ఉందా మరియు ఎందుకు?

"ప్రతి సంగీతకారుడు ఒక కథకుడు, మెలోడీలు మరియు లయలను ఉపయోగిస్తాడు. కథలు చెప్పడానికి.. హృదయం.."

— పండిట్ రవిశంకర్, భారతరత్న, సితార ఘాతకుడు

మీకు తెలుసా

ఉస్మాద్ బిస్మిల్లా ఖాన్ భారతదేశపు గొప్ప షెహనాయ్ క్రీడాకారులలో ఒకరు, అతను భారత రత్న గ్రహీత. ఇంతకు ముందు జానపద సంగీతంలో ఎక్కువగా ఉపయోగించే వుడ్ విండ్ వాయిద్యం షెహనాయి, ఈ గొప్ప సంగీత విద్వాంసుడి కృషి కారణంగా హిందుస్తానీ శాస్త్రీయ సంగీతంలో ప్రాచుర్యం పొందింది. ఆయనను మత సామరస్యానికి ప్రతీకగా భావించేవారు. 1947 ఆగస్టు 15 న భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన రోజున ఎర్రకోట వద్ద ప్రదర్శన ఇవ్వడానికి ఆయనను ఆహ్వానించారు.



యాక్టివిటీ 2: వినడం మరియు ప్రతిస్పందిస్తూ..

ఒక వాయిద్యంతో పాటు చెప్పే కథను **వినండి**. వాయిద్యం కథ యొక్క లోతును ఎలా పెంచుతుందో వివరించండి.



సరస్వతీ వీణ

ఈ వాయిద్యాన్ని ప్లే చేసేటప్పుడు ఒక కథను వినడానికి ప్రయత్నించండి మరియు మీ భావోద్వేగాలను రికార్డ్ చేయండి.

యాక్టివిటీ 3: పరికరాల కుటుంబాలు

సంగీతంలో రెండు ముఖ్యమైన భాగాలు మెలోడీ మరియు రెథమ్. వీటి ఆధారంగా వాయిద్యాలను ఇలా వర్గీకరిస్తారు:

- మెలోడీ వాయిద్యాలు
- రిథమ్ వాయిద్యాలు

వాయిద్యాలు ఎలా వాయింబడతాయనే దాని ఆధారంగా వాటిని మరింత వర్గీకరిస్తారు. సంగీత వాయిద్యాల వర్గీకరణను అర్థం చేసుకోవడానికి తరువాతి పేజీలో ఇవ్వబడిన చిత్రాన్ని చూడండి.

పట్టికలో పేర్కొన్నవి కాకుండా, లయ కొరకు ఉపయోగించే రెండు వాయిద్యాల పేర్లు చెప్పండి?

1. _____
2. _____

మెలోడీకి ఉపయోగించే రెండు వాయిద్యాల పేర్లు చెప్పగలరా?

1. _____
2. _____

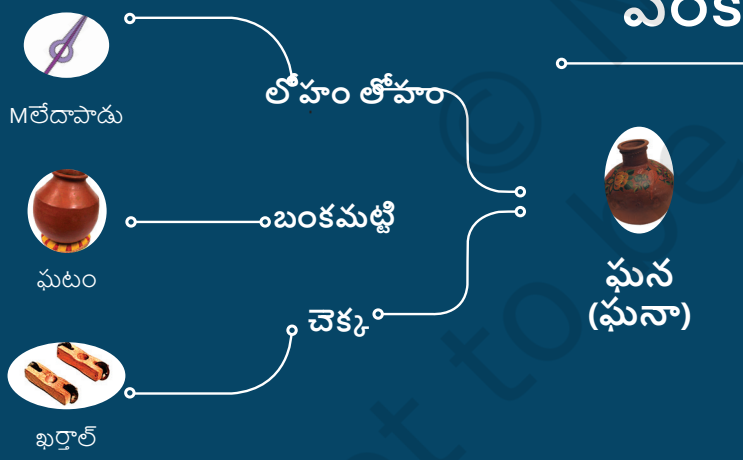
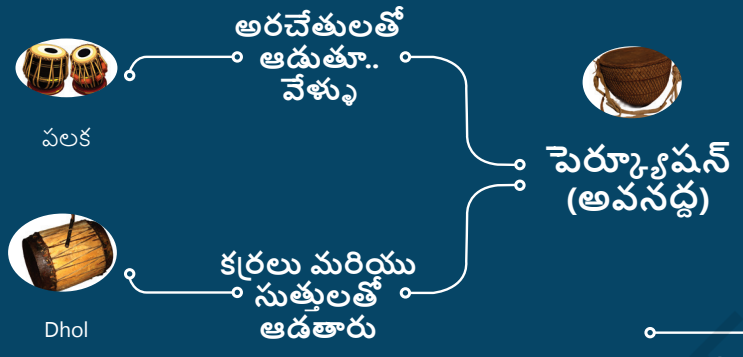
తీగలు తీయడం ద్వారా వాయించే రెండు మెలోడీ వాయిద్యాల పేర్లు చెప్పగలరా?

1. _____
2. _____

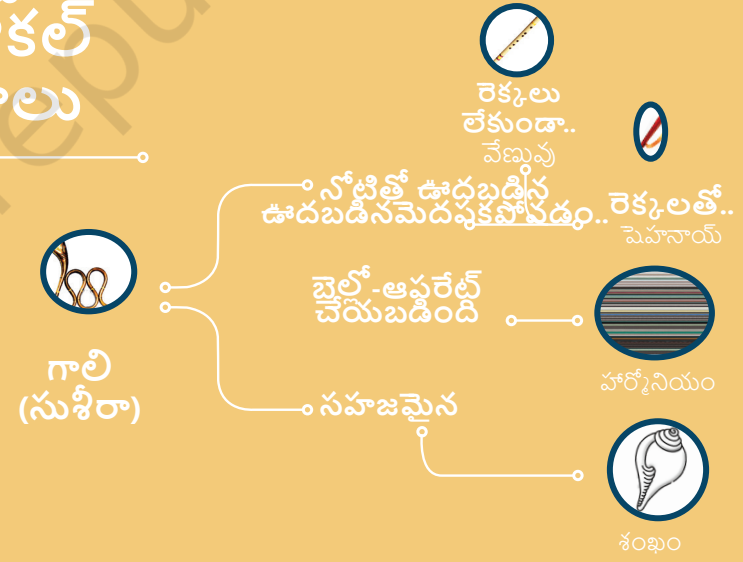
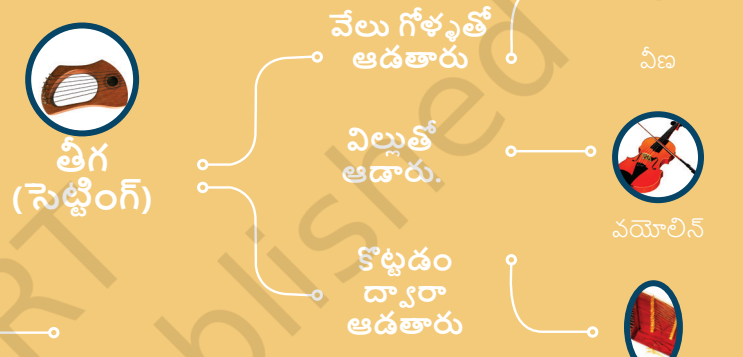
లోహంతో తయారు చేసిన రెండు రిథమ్ వాయిద్యాల పేర్లు చెప్పగలరా?

1. _____
2. _____

లయ



మెలోడీ



క్యూఆర్ కోడ్ స్కాన్ చేయండి మరియు దానిని ఇన్ స్ట్రుమెంట్ పేరుతో జతచేయండి.

QR కోడ్	పనిముట్టు	QR కోడ్	పనిముట్టు
1. 	a.  సితార	2. 	b.  సంతూర్
3. 	c.  హార్మోనియం	4. 	d.  తన్నురా
5. 	e.  వయాలిన్	6. 	f.  షెహనాయ్
7. 	g.  పలక	8. 	h.  సరోద్
9. 	i.  పిల్లనగ్రోవి	10. 	j.  పఖివాజ్

సూచనలు: 1-ఇ, 2-టి, 3-ఎ, 4-బి, 5-సి, 6-హెచ్, 7-జి, 8-ఐ, 9-ఐ, 10-ఎఫ్

యాక్టివిటీ 4: మీ స్వంత పరికరాన్ని తయారు చేసుకోండి

జల్తరంగ్ ఒక ఆసక్తికరమైన వాయిద్యం ఇది గ్లాస్, మెటల్ లేదా బంకమట్టి గిన్నెల సమూహాన్ని కలిగి ఉంటుంది, ప్రతి ఒక్కటి వివిధ స్థాయిల నీటిని కలిగి ఉంటుంది. కళాకారుడు చెక్క కర్రతో ప్రతి గిన్నె అంచును తాకి సంగీతాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తాడు. ఇది ఒక మెలోడీ మరియు రిథమ్ వాయిద్యం. ప్రతి గిన్నెలో నీటి మట్టానికి ఎగువన ఉన్న గాలి కంపించి ధ్వనిని ఉత్పత్తి చేస్తుంది కాబట్టి మనం దీనిని గాలి పరికరంగా వర్గీకరించవచ్చు. గిన్నెల అంచు అయిన పొర లేదా ఉపరితలాన్ని తాకడం ద్వారా ధ్వని ఉత్పత్తి అవుతుంది కాబట్టి ఇది కూడా ఒక పెర్క్యూసివ్ పరికరం.

మీ వంటగదిలో దొరికే గిన్నెలతో జల్తరంగ్ చేద్దాం.

మీకు అవసరం అవుతుంది

ఐదు దృఢమైన గిన్నెలు, ఒక నీటి డబ్బా, రెండు పెన్సిళ్లు లేదా చెక్క కర్రలు. ఇప్పుడు, మనం -

- గిన్నెలను ఒకే వరుసలో టేబుల్ పై అమర్చండి.

- వివిధ పరిమాణాల్లో నీటితో గిన్నెలను నింపండి. మీరు మొదటి గిన్నెను ఒక కప్పు నీటితో నింపవచ్చు, రెండవ గిన్నెను డ్రైతో నింపవచ్చు. ఇ-ఎప్పుడూ గిన్నెలో అరకప్పు, నాలుగో గిన్నెలో నాలుగింట ఒక కప్పు నీరు ఉంటుంది.
- మీ స్వంతం జల్తరంగ్ వినియోగానికి సిద్ధంగా ఉంది.
- పెన్సిల్ లేదా కర్రతో ప్రతి గిన్నె యొక్క అంచును సున్నితంగా కొట్టండి మరియు మీ స్వంత సంగీతాన్ని తయారు చేయండి. మీరు వేర్వేరు గిన్నెలను కొట్టినప్పుడు పిచ్ ఎలా భిన్నంగా ఉంటుందో గమనించండి.



ఉపాధ్యాయులకు గమనిక

పాఠశాల స్థానిక కళాకారులను ఆహ్వానించవచ్చు వర్క్ షాప్ మరియు ప్రదర్శన కోసం. వారు తమ ఉపాధ్యాయుల నుండి ఎలా నేర్చుకున్నారో తెలుసుకోవడానికి కళాకారుడితో సంభాషించడానికి పిల్లలను ప్రోత్సహించండి. వారు ఎలాంటి జీవితాన్ని గడుపుతారు మరియు ఏ ఇతర అనుభవాలను పంచుకోవడానికి కళాకారులు సిద్ధంగా ఉంటారు. నిర్దిష్ట సంగీత వాయిద్యం మరియు వారి ప్రాథమిక ఆట పద్ధతులను (ఉపాధ్యాయుడి లభ్యత ప్రకారం) నేర్చుకోవడానికి విద్యార్థులను ప్రోత్సహించండి. (ఉపాధ్యాయుడి లభ్యత ప్రకారం) నేర్చుకోవడానికి విద్యార్థులను ప్రోత్సహించండి.

యాక్టివిటీ 5: వినండి మరియు నేర్చుకోండి

బెంగళూరులోని ఇండియన్ మ్యూజిక్ ఎక్స్పిరియన్స్ మ్యూజియం రూపొందించిన భారతదేశానికి చెందిన వాయిద్యాల దృశ్య మరియు శ్రవణ పరిచయాన్ని చూడండి. ఈ వాయిద్యాలలో దేనిని మీరు ఇష్టపడతారు మరియు ఎందుకు? వివిధ మార్గాలను గమనించండి.

యాక్టివిటీ 6: ఒక ప్రాజెక్ట్ చేద్దాం

- సంగీతం, విజ్ఞానం..
- ఏదైనా స్థానిక సంగీత విద్వాంసుడి జీవితచిత్రం మరియు వారి అనుబంధం.

సంగీత వాయిద్యాల మాయా ప్రపంచం

వాయిద్యాలు గొప్ప సంగీత అనుభవాన్ని సృష్టిస్తాయి. పరికరాలను వాటి ఉపయోగం మరియు అవి సృష్టించబడిన పదార్థం ఆధారంగా వర్గీకరించవచ్చు. మీకు నచ్చిన పాటలు వినండి. ఉపయోగించే పరికరాలను గుర్తించండి మరియు వాటిని వివిధ కేటగిరీలుగా వర్గీకరించండి.



పండిట్ రవిశంకర్ (భారతరత్న అవార్డు గ్రహీత)